

Z OBSAHU	Ztracená ovce. Katecheze Svatého otce na generální audienci	04
	Mučedníci komunismu: Mati Prendushi OFM a Ciprian Nikaj OFM	05
	Amoris laetitia. Jak číst její poselství? Rozhovor s P. Giertychem OP	06
	Byl Mohamed falešný prorok?	11

TRADICE OTCŮ

Z dopisu svatého kněze Jana z Avily přátelům (1499–1569)

Tak jsme my zažíva stále vydáváni na smrt pro Ježíše, aby i Ježíšův život byl patrný na našem smrtelném těle, říká svatý apoštol Pavel. A uprostřed všech těchto strastí nereptá a nestěžuje si na Boha, jako to dělávají slabší; ani netruchlí jako ti, kdo milují svou slávu a rozkoš; ani neprosí úpěnlivě Boha, aby byl svých strastí zbaven (...)

Moji bratři tolik milovaní! Ať Bůh otevře vaše oči, abyste viděli, kolik dobrého nám dává v tom, co svět považuje za opovrženě, a hledáme-li slávu Boží, jaké cti se nám dostává v zneuctění, jež zakoušíme, a jaká sláva se nám chystá z nynějšího soužení, a jak něžnou, přátelskou a láskyplnou náruč nám Bůh otvírá, aby přijal ty, kdo byli zraněni v bitvě pro něho. To je nepochybně sladší než všechna med, který zde veškeré úsilí může vyrobit. A když to okusíme, velice zatoužíme po této náručí; vždyť kdo by netoužil po tom, který je zcela hodný veškeré lásky a touhy, leda ten, kdo vůbec neví, co je touha?

Jestliže vás tedy blaží ony radosti a toužíte je spatřit a zakoušet, vězte, že k nim nevede žádná lepší cesta než cesta utrpení. Po této stezce šel Kristus a všichni, kdo byli jeho. Nazývá ji úzkou, ale ona vede přímo k životu. A on nás učí, abychom, chceme-li k němu dospět, šli cestou, po níž se on sám ubíral. Vždyť není ani správné, aby lidé vyhledávali cesty s počtami, když Syn Boží kráčel cestou potupy; neboť není zák nad učitele ani služebníka nad svého pána.

Kéž dá Bůh, aby náš duch nevyhledával na tomto světě jiný pokrm ani nenalézal spočinutí nikde jinde než v námáhách pod křížem Pána.

Foto: Flickr, materdeiparish (CC BY-NC-ND 2.0)

Život se rodí jen ze života

Už léta se zabývám problematikou rodiny a motto *Děti jsou křídla národů* upozorňovalo od počátku na smysl a poslání mé práce.

Jak je tomu dnes v evropských zemích? Řeceno básnicky – nastal čas hořké sklizně – Evropa totiž vymírá. V přílivu mohamedánů do evropských měst je občas slyšet výsměch a ironický hlas teroristů: máme čas! Dělohy našich žen nám dopomohou docílit obsazení celé Evropy.

Ale budu konkrétní. Jak dnes vypadá svoboda v soužití s muslimy u našich evropských sousedů?

Shrnu to do již pověstného Desatera rad občanům s heslem „raději“ v záhlaví:

1. Raději nevycházejte z domu
2. Raději zrušte koncerty

3. Raději zrušte fotbalové zápasy
4. Raději zastavíme metro
5. Raději zastavíme autobusy i tramvaje
6. Raději nepovolíme rozsvěcování vánočního stromu na náměstí
7. Raději se vyhybejte nákupním střediskům
8. Raději se vyhybejte letištím i vlakovým nádražím
9. Raději se upokojte, protože jinak je vše v pořádku
10. Multikulturalismus funguje a kdo o tom pochybuje, dostane nálepku xenofoba, rasisty a fašisty, který šíří strach a nenávisť.

Já ovšem šířím jen dobrou zprávu: naše děti jsou nadějí pro budoucnost

Dokončení na str. 2

Foto: © R. Albrecht, valdstejn@seznam.cz / Člověk a víra

Plzeň poprvé zažila biskupské svěcení

Mons. Tomáš Holub přijal v sobotu 30. dubna z rukou kardinála Dominika Duky v katedrále sv. Bartoloměje v Plzni biskupské svěcení. Spolusvětiteli byli emeritní biskup František Radkovský a řezenský biskup Rudolf Voderholzer. Pozvání na mši v katedrále přijala řada významných hostů z řad politiků, státní správy, armády, policie i společenského života. Oslav se lidé mohli zúčastnit nejen v kapacitně omezené plzeňské katedrále, ale také v přilehlém františkánském kostele, kde bylo možné sledovat celý obřad na obrazovkách, či venku na náměstí před katedrálou, kde byl přenos na velkoplošné obrazovky také zajištěn.

Atmosféra během celého průběhu obřadu byla velkolepá, počínaje slavnostním průvodem z bývalého františkánského kláštera přes zalidněné náměstí ke katedrále, konče gratulacemi a neformálním slavením ve vědecko-technickém centru Techmánie.

„V tento okamžik se modlím za dar odvahy a moudrosti, abych v síle Ducha uměl přijmout svoji pastýřskou zodpovědnost za všechny chvíle, kdy mám povzbuzovat, vést i rozhodovat, za situace, kdy vhod či nevhod budu volán hájit svobodu a důstojnost každého člověka, bránit se falešné smířlivosti a vydávat jasné svědectví o Pravdě, kterou je Bůh sám... A prosím vás všechny o modlitbu, ale i o lidskou podporu, prosím vás o vstřícnost, ale i otevřenou kritiku tam, kde se budete domnívat, že se mylím,“ řekl mimo jiné na závěr liturgie nový biskup Plzeňské diecéze Tomáš Holub.

ČBK

Papež František převzal cenu Karla Velikého

Papež František převzal v pátek 6. května ve Vatikánu cenu Karla Velikého. Slavnostnímu aktu v Apoštolském paláci přihlíželi přední evropští politici, mimo jiné německá kancléřka Angela Merkelová, španělský král Felipe VI., předseda Evropské komise Jean-Claude Juncker či předseda Evropské rady Donald Tusk.

Ceny si laureáti tradičně přebírají v západoněmeckých Cáchách, předání ve Vatikánu tak bylo výjimkou. Nadace, která cenu uděluje, o nositeli rozhodla už loni v prosinci. Uvedla tehdy, že papež přináší Evropanům poselství naděje a povzbuzení a je pro ně „hlasem svědomí“, který jim připomíná povinnost usilovat o mír, svobodu, právo, demokracii a solidaritu.

Ve svém projevu při ceremoniálu vyzval papež František k aktualizaci „evropské myšlenky“. Připomněl přitom svá slova z Evropského parlamentu, kde nazval Evropu „babičkou“, jež je unavená a není schopná plodit nový život. „Co se ti stalo, Evropo, matko národů, matko velkých mužů a žen, kteří dokázali obětovat život za důstojnost svých bratrů a sester?“ položil otázku papež.

František připomněl zakladatele evropského sjednocení, kteří po druhé světové válce uměli „radikálně proměnit modely, jež působily jen násilí a zkázu“. Byli tvůrci a měli odvahu hledat nová řešení problémů lidí, kteří byli zraněni válkou. Vytvořili tak jedinečný prostor, v němž lidé mohli žít v míru. Má-li se Evropa obnovit, je třeba se vrátit k ideálům jejich zakladatelů a ke skutečné solidaritě a konkrétní velkorysosti, která následovala po světovém konfliktu.

ČBK

Dokončení ze str. 1

křesťanské Evropy v 21. století. Nejen proto si vážím díla křesťanské misie, na níž obětavě pracuje pražský arcibiskup Dominik kardinál Duka, který veřejně prohlásil: „Jestliže zabijíme nenarozené děti, troufnu si říci, že to je větší teror a hroznější neštěstí než atentáty poslední doby.“

K inspiraci pro takové snažení a dílo nás vede i pozvání, které již před staletími pronesl antický filosof a matematik Pythagoras: život se podobá shromáždění při hrách. Jako tam jedni přicházejí, aby závodili, druzí za obchodem a třetí jako diváci, tak se v životě rodí jedni jako lovci slávy v bohatství a druzí jako lovci pravdy. Život se totiž rodí jen ze života.

A já souhlasím s řeckým filosofem. Život je vskutku slavný tvůrčí čin Boží a každý z nás by v něm měl objevit svůj úkol. Nemyslíte?

*JUDr. Ing. Jirí Karas
politik, právník a diplomat,
člen KDU-ČSL*

RC Monitor si můžete objednat na adrese: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz nebo na internetových stránkách <http://rcmonitor.cz>. Zde se také můžete zaregistrovat, máte-li zájem o pravidelné zaslání zpráv e-mailem. Dále nás najdete na <http://www.facebook.com/ResClaritatisMonitor>. Periodikum je distribuováno zdarma a lze je v požadovaném počtu kusů objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplať. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Chaldejský patriarcha: kněží nesmí podporovat exodus křesťanů

Církev jako taková a především kněží by v žádném případě neměli být přímo zapojeni v programech na plánování a organizaci exodu iráckých křesťanů do cizích zemí, a každý, kdo nadále ignoruje toto napomenutí, se bude zodpovídat za své rozhodnutí.

Takto chaldejský patriarchát Babylonu varoval pastorační pracovníky a zejména duchovní patriarchátu před přímou účastí na organizování odchodu iráckých křesťanů, kteří nadále opouštějí svou vlast po migračních trasách, jež vedou z Blízkého východu do Evropy a Ameriky.

O této citlivé otázce jednali chaldejští biskupové na nedávném setkání v Erbilu. Jednání vedl patriarcha Raphael Luis I. Během jejich zasedání – jak se uvádí v závěrečném prohlášení – příslušníci chaldejského episkopátu odsoudili rovněž rozporuplné operace prováděné jednotlivci a skupinami laiků, které nemají přímou vazbu na Církev, ale zneužívají této tragické situace ke svým „ekonomickým, politickým a mediálním zájmům“. Biskupové respektují svobodné rozhodnutí těch, kteří se snaží opustit zemi, aby svým rodinám zajistili klidnější budoucnost, ale varují irácké křesťany před nebezpečím, které je spojeno s migrací nelegálně provozovanou převaděči a bezohlednými organizacemi.

Potenciální obětí těch, kdo sledují své zájmy v souvislosti s migrací iráckých křesťanů, je především křesťanská populace, která uprchla z Mosulu a Ninivské planiny po příchodu džihádisty ze samozvaného Islámského státu a nyní žije v nejistých podmínkách v Erbilu a dalších oblastech iráckého Kurdistánu. V prohlášení zaslaném agentuře *Fides* chaldejští biskupové zopakovali, že osvobození iráckých oblastí okupovaných džihádisty samozřejmě nemůže být odpovědností Církve, politických stran ani irácké vlády. Vyžaduje v zásadě mezinárodní, regionální a iráckou spolupráci pro úplné osvobození iráckého území, aby se rodiny mohly vrátit do svých domovů.

Fides

Kard. Müller: Kdyby chtěl papež měnit nauku, podal by plný výklad

Apoštolská exhortace *Amoris laetitia* je v souladu s předchozím učením Církve, říká kardinál Gerhard Müller. Prefekt Kongregace pro nauku víry varoval před zavádějícími interpretacemi posledního papežského dokumentu během prezentace své nové knížky „Raport o naději“ (*Informe sobre la esperanza*) v Madridu. Zdůraznil, že není možné „žít ve stavu milosti a zároveň být ve stavu hříchu. Církev nemůže změnit Boží zákon, nemá takovou moc a nemůže změnit nerozlučnost manželství,“ řekl kardinál Müller.

Prefekt Kongregace pro nauku víry vysvětlil, že každý, kdo je ve stavu těžkého hříchu, musí přistoupit k svátosti smíření. Jak dodal, to je věc, kterou nemůže změnit ani papež ani všeobecný koncil. Uvedl také, že papeži Františkovi jde o něco jiného. Chce, aby se Církev zamyslela nad tím, jak integrovat ty, kdo vědí o své neregulérní situaci, ale chtějí se Církvi přiblížit.

Kardinál Müller mluvil rovněž o své oddanosti papeži Františkovi. Zdůraznil, že si váží jeho osobitého a pastoračního stylu. Varoval nicméně před špatnou interpretací jeho učení a hledání rozporu mezi ním a předchozími papeži.

Téhož tématu se kardinál Müller dotkl také během setkání s bohoslovci v Oviadu. Zdůraznil, že v *Amoris laetitia* papež nepotvrzuje, že rozvedení žijící v novém svatku mohou přistupovat k eucharistii. Kdyby chtěl František měnit takto důležitou a hluboce zakořeněnou disciplínu, řekl by to jasně a předložil by k tomu důvody – uvedl kardinál Müller.

RaVat

Další zprávy najdete na internetových stránkách <http://rmonitor.cz>.

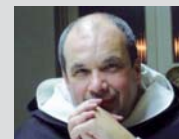
SLOVO KNĚZE

Otec miluje Syna a Syn miluje Otce. Otec zůstává v Synovi a Syn v Otcí. Otec a Syn jedno jsou. Tento vhléd do věčného Vztahu nám dopřává sám Ježíš, zvláště v Janově evangeliu. A Pán nám ukazuje ještě neskonale víc. Dává nám poznat, že oním výdechem Lásky Otce a Syna je Duch Svátý. V něm se Otec daruje Synovi a Syn Otcí. On, Duch Svátý, je tou zosobněnou Jednotou a zosobněnou Láskou. Tak i Duch Svátý přebývá v Otcí a Synu a Otec i Syn v Duchu Svátém. Jeden Bůh ve třech Osobách.

Otec poslal svého Syna i Ducha Svátého pro naši záchranu. Dílo vykoupení člověka je dílem Nejsvětější Trojice. Duch Svátý stále doprovází Slovo, které se v plnosti času stalo tělem. I po nanebevstoupení Pána Ježíše trvá společná mise Syna a Ducha Svátého. Pán zůstává s námi, jak slíbil, především v Eucharistii a Svátý Duch se projevuje v Církvi i ve světě neomezeným množstvím způsobů: On nás propojuje s Otcem a Synem skrze víru, naději a lásku. Jen v Duchu Svátém mohu Boha nazvat Otcem a také vyznat, že Ježíš je Boží Syn a Pán. On inspiroval Písmo svaté a působí, že Boží slovo je stále plné života a síly, schopné proměnit srdce člověka. On nás naklání a učí modlitbě a modlí se v nás. On působí účinnost svátosti a vlévá skrze ně do našich vyprahlých duší Boží život a lásku. On je duší Církve a zajišťuje její neomylnost. On je též dárce charizmat a pomoci ve službách, jimiž se Církev buduje. On vyvolává a vede apoštolské úsilí misionářů a Kristových svědků. On je pramenem svatosti u všech, kdo se jím nechávají vést.

Před námi jsou nové Letnice. Vystavme se vlivu Svátého Ducha, otevřme svá srdce a prosme o nový oheň horlivosti a vylití jeho darů. *Veni Sancte Spiritus.*

fr. Pavel Maria OP

*fr. Pavel M. Mayer OP,
rektor baziliky a strážce
hrobu svatě Zdislavy*

ZTRACENÁ OVCE

Katecheze papeže Františka na generální audienci

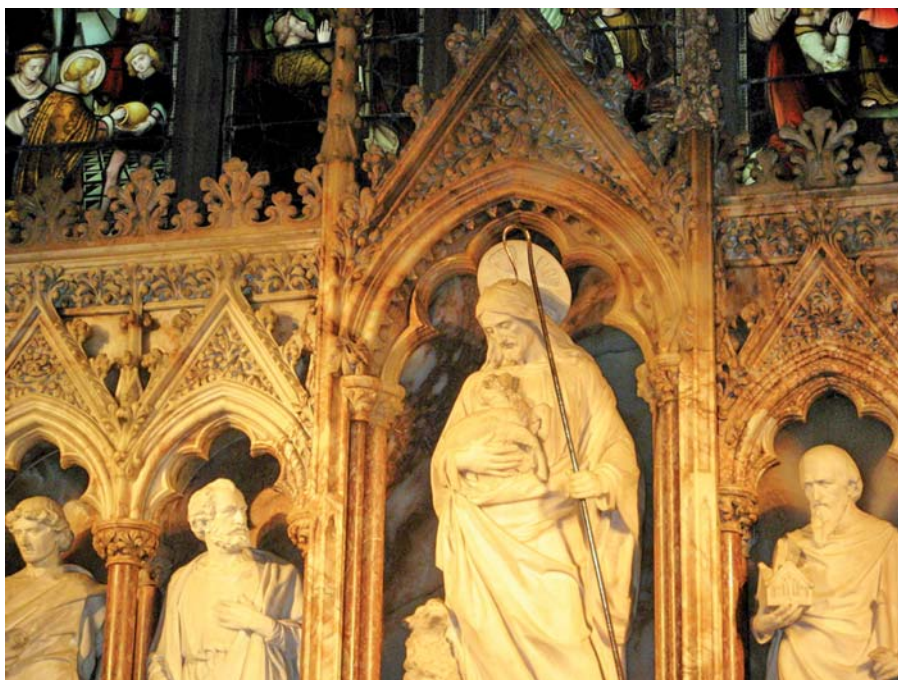

Foto: Flickr, Randy OHC (CC BY 2.0)

Drazí bratři a sestry, dobrý den! Všichni známe obraz Dobrého pastýře, který si vkládá na ramena ztracenou ovci (srov. Lk 15,1–7). Tento obraz odedávna znázorňuje péči, kterou chová Ježíš vůči hříšníkům, a Boží milosrdenství, které si nepřipouští, že někoho ztratí.

Podobenství vypráví Ježíš proto, aby dal pochopit, že jeho blízkost hříšníkům nemá nikoho pohoršovat, ale naopak vyvolávat ve všech vážné zamyšlení nad tím, jak žijeme svoji víru. Příběh podává na jedné straně hříšníky, kteří přistupují k Ježíši, aby mu naslouchali, a na druhé straně podezřívavé učitele Zákona, kteří se od něho kvůli tomuto jednání distancují. Zaujímají odstup, protože Ježíš se sbližuje s hříšníky. Byli domýšliví a pyšní, považovali se za spravedlivé.

Každý člověk je důležitý

Naše podobenství se odehrává kolem tří postav: pastýře, ztracené ovce a zbytku stáde. Jedná však pouze pastýř, nikoli ovce. Pastýř je proto jediným hlavním aktérem, na kterém všechno závisí. Po-

dobenství uvádí otázka: „Kdo z vás, když má sto ovcí a jednu z nich ztratí, nenechá těch devětadevadesát v pustině a nepůjde za tou ztracenou ovci, dokud ji nenajde?“ (v. 4).

Všichni jsme znovu nalezenými ovce, které shromáždilo Pánovo milosrdenství a jsme povoláni shromáždit spolu s ním celé stádce.

Jde o paradox, který vede k pochybnosti nad pastýřovým jednáním. Je moudré opouštět devětadevadesát ovcí pro jednu jedinou? A navíc když nejsou v bezpečí ovčince, ale na poušti? Podle biblické tradice je poušť místem smrti, kde je obtížné nalézt potravu a vodu, chybí útočiště a hrozí nebezpečí od šelem a lupičů. Co může dělat devětadevadesát bezbranných ovcí?

Paradox však pokračuje tvrzením, že pastýř ovci najde, „s radostí si ji vloží na ramena a až přijde domů, svolá své přátele i sousedy a řekne jim: Radujte se spolu se mnou“ (v. 6). Zdá se tedy, že se pastýř nevrací na pustinu pro zbytek stáda. Ve starosti o tu jedinou jako by zapomněl na ostatních devětadevadesát. Ve skutečnosti tomu tak není. Poučení, které nám chce Ježíš sdělit, spočívá spíše v tom, že se žádná ovce nemůže ztratit. Pán nemůže připustit fakt, že se ztratí i jeden jediný člověk. Boží jednání se podobá tomu, kdo jde hledat ztracené děti, aby potom slavil a se všemi se radoval z jejich návratu. Jde o nepotlačitelnou touhu. Ani devětadevadesát ovcí nemůže zastavit pastýře a udržet jej v ovčinci. Mohl by uvažovat asi takto: „Udělám součet. Mám jich devadesát devět, jednu jsem ztratil, ale není to tak velká ztráta.“ On ji však odchází hledat, protože každá je pro něho velmi důležitá, a ta ztracená je v největší nouzi, je nejvíce opuštěná a odepsaná. Jde ji hledat. Všichni jsme upozorňováni, že smilování nad hříšníky je Boží způsob jednání, kterému je Bůh absolutně věrný: nikdo a nic jej nemůže odvrátit od jeho rozhodnutí spasit. Bůh nezná naši nynější kulturu odpisu. V Bohu neexistuje. Bůh neodepisuje žádného člověka, miluje všechny a hledá všechny, jednoho po druhém! Nezná slovo „odpis“ ve vztahu k lidem, protože je cele láskou, je plně milosrdenstvím.

Pastýř bude tam, kde je ztracená ovce

Pánovo stádce je neustále na cestě, nevlastní Pána a nesmí se klamat tím, že jej uvězní do svých schémat a svých strategií. Pastýř bude tam, kde je ztracená ovce. Pána je proto třeba hledat tam, kde se s námi chce setkat, nikoli tam, kde si nárokujeme jej nalézt! Žádným jiným způsobem nelze stádo znovu seskupit, ne-li vydáním se po stopách pastýřova milosrdenství. A svým hledáním ztracené ovce vybízí pastýř oněch devěta-

devadesát, aby se podílely na opětovném shromáždění stáde. Pak nejenom ztracená ovce, kterou nese na ramenou, ale celé stáde bude sledovat pastýře až domů, aby slavilo s „přáteli a sousedy“.

Nikdo není definitivně ztracen

Měli bychom často o tomto podobenství přemýšlet, protože v křesťanském společenství někdo vždycky chybí, odešel a zanechal prázdné místo. Někdy to sklíčuje a působí dojmem, že jde o nevyhnutelnou ztrátu, nevyléčitelnou nemoc. Potom nám hrozí, že se uzavřeme do ovčince, kde nejsou cítit ovce, ale za-

tuchlost! My křesťané nemáme být uzavřeni, abychom nepáchli zatuchlinou. To nikdy! Je třeba vycházet ze sebe, nikoli se uzavírat do sebe, do malých komunit a farností a myslet si, že jsme spravedliví. K tomu dochází, když chybí misionářský rozlet, který nás vede, abychom se setkali s ostatními.

V Ježíšově vizi neexistují definitivně ztracené ovce, nýbrž jediné ovce, které je třeba najít. Toto musíme správně chápat: nikdo není pro Boha definitivně ztracen. Nikdy! Až do poslední chvíle nás Bůh hledá. Pomyslete na dobrého lotra. Jedině v Ježíšově vizi není nikdy definitivně

ztracen. Vyhledka je tedy cele dynamická, otevřená, podnětná a tvůrčí. Nutí nás, abychom vycházeli hledat a ubírali se cestou bratrství. Žádná vzdálenost nemůže pastýře zadržet; žádné stáde se nesmí zřít bratra. Nalezení toho, kdo se ztratil, je radostí pastýře a Boha, ale také radostí celého stáde!

Všichni jsme znovu nalezenými ovce, které shromáždilo Pánovo milosrdenství a jsme povoláni shromáždit spolu s ním celé stáde!

*Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana
(Mezitimulky redakce)*

MUČEDNÍCI KOMUNISMU

Mati Prendushi OFM a Ciprian Nikaj OFM

Františkáni patřili v 1. polovině 20. století spolu s jezuitu k nejpočetnějším a k nejvýznamnějším řádům působícím v Albánii. Po roce 1944 byli vystaveni krutému pronásledování, během více než čtyřicetiletého komunistického panství v Albánii jich 33 bylo popraveno nebo zemřelo ve vězení. V současné době probíhá proces blahořečení osmi z nich.

Mati Prendushi OFM

Narodil se ve Shkodrě 2. října 1882 a při křtu přijal jméno Pal. V rodném městě vychodil obecnou školu a u bratří františkánů studoval na jejich zdejších gymnáziu. Poté se rozhodl pro vstup do františkánského řádu. V srpnu 1896 nastoupil do noviciátu. Studia filosofie a teologie absolvoval v Grazu, tehdy ještě na území Rakouska-Uherska. Kněžské svěcení přijal 25. března 1904. Byl znám svým vlasteneckým citěním a ještě před vyhlášením samostatnosti země se připojil k povstání proti osmanské nadvládě a byl v roce 1911 vězněn. Během svého života zastával v rámci františkánského řádu např. funkci kvardiána, definitora, provinčního vikáře a od roku 1943 i funkci provinciála řádu, kterou vykonával až do své smrti. Působil především ve venkovských farnostech v severní Albánii: Kastrat, Iballe, Gomsiqe, ale také v Tiraně. Otec Mati Prendushi byl pro-

P. Mati Prendushi OFM
Foto: <http://www.kishakatolikeshkoder.com>

vinciálem řádu v době snad největšího pronásledování řádu v zemi v jeho sedmiletém působení v Albánii.

Nová komunistická vláda se v rámci náboženského pronásledování Církve

rozhodla pro likvidaci františkánského řádu. Skupina příslušníků tajné policie provedla 14. listopadu 1946 neslýchaně tvrdým způsobem razii v klášteře v Gluhadolu u Shkodry. Policisté prohledávali celý řeholníkův archiv i muzeum, zatklí a vyslyšali některé řeholníky, přičemž se snažili od nich získat klíče od kostela. Mezi jinými byl zatčen také otec Prendushi. Večer 16. listopadu se dostala skupina pracovníků tajné policie do františkánského kostela a ukryla zde pod oltář zbraně a další válečný materiál. Otec provinciál byl obviněn z podpory protistátních aktivit a vědomosti o ukrývání zbraní v klášteře, což samozřejmě během výslechů popíral. Následně byly zbraně 17. listopadu v kostele „objeveny“ a staly se důležitým důkazním materiálem pro chystaný soudní proces. V tisku se objevily články typu „Senzační odhalení ve františkánském klášteře“ a bylo zde popisováno množství ukrytých zbraní

od munice, granátů až po samopaly, či skrytého zlata a špionážní techniky.

Po následném zatýkání spolubratrů došlo v letech 1946–1947 k úplné likvidaci činnosti řádu v zemi – všechny školy, vydavatelství i kláštery, které patřily františkánskému řádu, byly zlikvidovány a jejich budovy a majetek zestátněn. Po krutých výsleších byl otec Prendushi postaven před soud a spolu s biskupem Frano Gjinim, monsignorem Nikolem Dedou, spolubratrem Ciprianem Nikajem a dalšími kněžími odsouzen ve Shkodře před vojenským tribunálem 16. ledna 1948 k trestu smrti. Exekuce zastřelením byla vykonána v 5 hodin ráno 11. března 1948. Poslední slova otce provinciála u soudu zněla: „*Jsem nevinný. Zemřu, protože jsem konal svou povinnost. Ať žije Kristus Král. Ať žije papež. Ať žije Církev. Ať žije Albánie. Prosim za odpuštění pro soudce i pro ty, kteří budou na nás nevinně střílet.*“

Ciprian Nikaj OFM

Narodil se 19. července 1900 a v pěti letech osiřel. Brzy se dostal na obecnou školu do Shkodry a zde také vychodil u františkánů gymnázium. V době dospívání se rozhodl vstoupit do řádu a stát se knězem. 16. října 1916 byl přijat do no-

P. Ciprian Nikaj OFM
Foto: <http://www.kishakatolikeskoder.com>

viciátu a 23. října 1917 složil první sliby. V roce 1921 pak složil sliby věčné. Studia teologie a filosofie absolvoval v Rakousku a kněžské svěcení přijal 26. července 1924 v Římě. Po návratu do vlasti začal působit ve Shkodře jako profesor na teologickém lyceu, vedeném františkány. Se zaujetím se věnoval také hudbě – pěveckému sboru duchovní hudby, stejně jako publicistické činnosti – přispíval svými filosofickými texty do známého časopisu *Hylli i Dritës*. Ovládal také několik světových jazyků – psal v němčině, francouzštině i staré řečtině. Jeho vzdělání, ale

také povahové rysy – vlídnost, skromnost, vlastenectví byly ve františkánskému řádu oceňovány. Postupně zastával důležité funkce – byl kvardiánem kláštera, definitorem a v roce 1938 byl zvolen provinciálem řádu. Byl pověřen vedením řádu v nelehkých letech – v době fašistické nadvlády Italů a následné německé okupace země. Od roku 1943 předal úřad provinciála spolubratru Matimu Prendushimu a stal se kvardiánem kláštera v Gjuhadolu u Shkodry.

Otec Ciprian byl zatčen při razii tajné policie proti františkánům v listopadu 1946 a byl obviněn z protistátní činnosti. Byl odsouzen před vojenským tribunálem ve Shkodře 16. ledna 1948 a odsouzen stejně jako otec Prendushi za ukrývání zbraní v kláštere a semináři ve Shkodře a za podporu protistátních zločinců. Otec Nikaj byl odsouzen k trestu smrti zastřelením. Poprava byla vykonána 11. března 1948. Jeho poslední slova zněla: „*Ať žije Kristus Král. Odpuštím našim nepřátelům. Ať žije Albánie!*“

Vojtěch Vlček

Mgr. Vojtěch Vlček, historik a pedagog, spolupracovník Ústavu pro studium totalitních režimů

AMORIS LAETITIA. JAK ČÍST JEJÍ POSELSTVÍ?

Rozhovor s teologem papežského domu P. Wojciechem Giertychem OP

Šéf polské sekce Radio Vaticana P. Leszek Gęsiak SJ rozmlouval s teologem papežského domu P. Wojciechem Giertychem OP o správném přístupu k postsynodální apoštolské exhortaci *Amoris laetitia*.

Svatý otec František vydal postsynodální apoštolskou exhortaci *Amoris laetitia*. Jak máme číst její poselství?

Je to text velice obsáhlý a na první pohled se snad může zdát upovídaný. Proč je exhortace tak dlouhá? Nedalo by se to všechno vyjádřit jednodušším způsobem, kratším a jasnějším? Je tomu tak proto, že exhortace papeže Františka má svůj styl.

A tento netypický literární žánr si žádá zvláštní způsob recepce, na který možná nejsme připraveni.

Znamená to, že máme přistupovat k tomuto textu s jakými předpoklady?

Ne tak docela. Nejde o předpoklady, které by deformovaly naše čtení tohoto textu. Jde jen o to, abychom byli připraveni

přijmout specifičnost tohoto poselství. Způsob, jakým se k nám papež obrací, totiž vybočuje z toho, jak jsme dosud byli zvyklí papežské encykliky číst. Vyplyvá to z papežovy osobní zkušenosti a z jeho pastorační perspektivy. Je jistě normální, že každý papež má svou historii. Svátý Jan Pavel II. byl také pro některé lidi na světě těžko pochopitelný.

Říkali o něm, že je příliš polský a uvažovalo se nad tím, jak rozumí vzdálenému světu. Papež František má za sebou život v Argentině a je ovlivněn zkušeností této místní církve.

Pokud si to uvědomíme, může nám to pomoci ve správné interpretaci nejnovější exhortace. Důležité tedy je dovolit, aby se nás toto předané slovo dotklo, abychom pochopili papežův postoj a ne očekávali od exhortace to, co v ní není.

O co tedy přesněji jde?

Papež se zejména v úvodu opakovaně vyjadřuje jakoby kriticky o věrouce nebo přesněji řečeno o doktrinářském postoji. Říká, že učení se nemá měnit v kameny, kterými se hází po druhém. Samozřejmě tady navazuje na Ježíšova slova: „Kdo je bez hříchu, ať hodí první kamenem“ (srov. Jan 8,7). To neznamená, že by papež odmítal učení Církve, ale upozorňuje na to, jak se k němu vztahujeme a jak s ním nakládáme.

Zdá se mi, že vedle zřejmého evangelijního odkazu tu hrají roli také osobní vzpomínky papeže, které můžeme srovnávat s tím, co znali jeho předchůdci. Pavel VI. i Jan Pavel II. byli samouci. Ani první ani druhý neprošel normálním seminářem. Z různých důvodů se sami připravovali na kněžství a vyučili se v učení Církve. A toto filosofické a teologické poznání je fascinovalo. Sami hledali pravdu, chtěli jí dosáhnout a chápali její smysl.

Zkušenost Benedikta XVI. byla jiná. Prošel normálním seminářem a pak byl nasměrován na další univerzitní studia. Byl dobrý a inteligentní student a měl štěstí na vynikající profesory. Poznával učení Církve systematicky a důkladně.

Zdá se, že Jorge Bergoglio měl jinou zkušenost. Patrně neměl fascinující profesory a léta studií mu zřejmě nepřinesla intelektuální radost. Prošel přes ně v rámci přípravy na kněžství, ale nerozvinula jeho intelektuální zvědavost. I tato jeho cesta je zkušeností Církve. Je mnoho kněží, a snad dokonce velmi mnoho, kteří vzpomínají na svá studia jako na něco trochu nudného, příliš abstraktního, co se k životu moc nehodí. Skutečnost, že teologická studia u nejednoho vzbuzují takové vzpomínky, je pro Církev výzvou. Pravdy víry a teologie, která je přemýš-

lením uvnitř víry, je třeba předávat tak, aby toto intelektuální úsilí bylo pokrmem víry! Jde o to, aby učení, založené na Zjevení a rozpracované velkými mysliteli Církve, člověka skutečně neslo a směřovalo k životodárné pravdě. Bohužel však ne každému byla dána zkušenost dobré teologické formace. A to se týká nejenom těch, kdo procházeli kněžskou formací v pokoncilních letech, kdy obnova Církve někdy tápala a bloudila. Obnova byla nezbytná, protože i dřívější intelektuální formace měla své nedostatky a ne každé-
ho dokázala nadchnout.

Učení Církve je velice důležité. Nabízí se ale otázka, jak je přijímáme a jak je vykládáme. Zda skutečně ukazujeme jeho vnitřní smysl a hodnotu.

Dovolím si na tomto místě jisté srovnání s marxistickým myšlením. Starší z nás si ještě pamatují časy, kdy se všem vnucovala ideologie dialektického marxismu. Marxisté tvrdili, že rozhodující je materiální „báze“, tedy ekonomická produkce, a všechno, co je nad to, označovali za tzv. nadstavbu, kam spadala věda, náboženství, kultura, všechno dohromady, jako jistý ideologický přívěšek či teorie, kterou považovali za v podstatě málo

důležitou, a možná dokonce nereálnou a nepravdivou. V tomto marxistickém pojetí chyběla úcta k lidskému myšlení a jeho schopnosti poznávat pravdu. Přestože materialisté označovali svůj přístup za „vědecký světónázor“, přistupovali k poznání skepticky a živili morální relativismus.

Papež František není samozřejmě marxista, a dokonce oponoval latinsko-americkým směrům teologického myšlení, které usilovaly o skloubení evangelia a marxismu. Papež není stoupencem této „teologie osvobození“, ale v jeho přístupu můžeme postřehnout jisté analogie jdoucí tímto směrem. Pro papeže je nejdůležitější konkrétní člověk. Důležitý je pro něho kontakt s živou osobou, s člověkem, takovým, jaký je, s jeho ranami, hříchy, blouděním, ignorancí a nedovzdělaností. Papež zdůrazňuje, že je nutné setkávat se s člověkem tam, kde je. To se zdá být v popředí. A to je jakoby ona „báze“. Zatímco učení Církve, jak jej papež podává, se zdá být jakýmsi dodatkem. Neznamená to, že by neplatilo, ale musí sloužit životu, a vpsledku nadpřirozenému životu, který se rozvíjí v duši věřícího člověka.

Při pastorači se kněz vždy setkává s konkrétním člověkem – a ne s ideou. A papež to stále připomíná.

Znamená to tedy, že učení, doktrínu je třeba postavit stranou?

Vůbec ne. Učení Církve je velice důležité. Nabízí se ale otázka, jak je přijímáme

Nicolas Poussin: Ježíš a cizoložnice (1653). Foto: Wikipedia

Nicolas Poussin: Uzdravení slepého u Jericha (1650). Foto: Wikipedia

a jak je vykládáme. Zda skutečně ukazujeme jeho vnitřní smysl a hodnotu.

Konec konců vždy je potřeba mít na paměti, že nejdůležitější je navázat přátelství s Kristem. Od tohoto setkání, k němuž dochází skrze víru, naději a lásku, a tedy skrze modlitbu a svátosti, se odvíjí setkání s věřícími v rámci pastoračních služeb. A Kristus je Otcovo vtělené Slovo, on je Cestou k Otci, Pravdou a Životem. Proto poznání zjevené pravdy, uvažování nad jejím smyslem, její věrné předávání je v životě Církve mimořádně důležité, ale v praktických kontaktech s lidmi se setkání s člověkem, který je tady a teď, jeví jako bezprostřední a zřejmé. Milujeme konkrétního člověka, a ne jakýsi duchovní rozměr v člověku. A pokud je tento člověk hladový, chudý, bezradný, je nejprve třeba postarat se o něj a dát mu najíst. Boží láska nás pobízí ke službě konkrétnímu člověku.

A ještě je tu druhý moment, který mi připadá důležitý pro perspektivu papeže Františka. Na rozdíl od anglosaských zemí nebo laických států se lidé v Latinské Americe automaticky ztotožňují s katolickou církví. Je to podobné jako v polské společnosti, která předpokládá, že je katolická, a proto se příliš nestará o svou katolickou identitu, protože to vyplývá tak nějak spontánně z celé kultury, a nevzniká tedy potřeba bojovat o svou

víru a její prohloubení. V masovém, neelitárním katolicismu, kde pastorační práce je také především masová, lidé obvykle nezpochybňují věrouku. Akceptují ji, ale zároveň ji příliš neřeší.

Kromě toho v Latinské Americe je ve vztahu k počtu obyvatel málo kněží. Farnosti ve velkých městech, v ohromných slumech, jsou srovnatelné s italskými diecézemi. Farnost znamená

Církev nejen učí, především uděluje Boží milost, která je Božím milosrdenstvím, zdarma dávaným lidem, aby nezabloudili nebo také aby ze své zbloudilosti vyšli.

nejen Církev, liturgii a svátosti, ale také společenský život, přátelství, charitativní práci, školství a takto šířeji pojetého života Církve se účastní mnoho lidí, nejen kněží. A lidová zbožnost se vyjadřuje v mnoha místních tradicích, procesích, poutích, které často organizují laici. Papež František velmi zdůrazňuje význam těchto výrazů lidové zbožnosti, kterými se nemá pohrdat.

Papež stále zdůrazňuje, že se lidé nesmějí „vyločovat“. Je samozřejmé, že

všichni tito lidé, kteří se účastní na životě společnosti věřících nejsou automaticky kandidáty blahorečení. Nejsou nutně ani ve stavu posvěcující milosti. Někteří dokonce po dlouhá léta žijí v hříšné situaci, ze které neumějí vyjít. Nejde tu nutně o manželské záležitosti, ale o závislost na mafii, o korupci, gangy. To však neznamená, že všichni tito lidé by měli být z života farnosti vyloučeni. I když žijí v hříchu, v neregulární situaci. Pokud nějakým způsobem směřují k Církvi, je potřeba přivínout je k sobě. Papež říká, že Církev je plná nemocnicí, místem, kde se bloudící lidé mohou setkat. A Církev má všechny tyto bloudící lidi obejmout a ukázat jim, že jsou skutečně Bohem milováni.

Vraťme se ještě k učení Církve. Církev hlásá spasitelné pravdy, uděluje svátosti, pečuje o to, aby manželství byla svázána svátostným poutem.

Samozřejmě! A papež to nijak nezpochybňuje. Ale papež také ví, že mnoho lidí má daleko k oné plnosti, kterou evangelium umožňuje. A to z různých důvodů. Kvůli vlastním zanedbáním a hříchům, ale i kvůli vnější morální, psychické a někdy i materiální bídě, která někdy budí zmatek a zavádí.

Hříšní lidé také patří do Církve a musejí v ní nacházet svůj domov. A dříve než dojde k narovnání věcí, než se jim začne hlásat plná pravda o Bohu a spáse, je potřeba tyto lidi přijmout. A to papež stále opakuje.

Ano jistě, Církev je především pro hříšníky. Jak sladit vyučování morálních zásad s konkrétní existenciální situací člověka, který bloudí. Nehrozí nějak, že přijímání člověka s jeho hříchem vyzní jako jeho legitimizování, a tedy zrada morální pravdy?

Jistě, že je takové nebezpečí, a proto se nesmí utíkat před pravdou. Ale stejně tak se nesmíme soustředit na učení natolik, že přehlédneme konkrétního člověka. Konec konců Pán Ježíš také lidi pohoršoval, protože se setkával s hříšníky, dovolil, aby se ho dotýkali, hájil je – a to se farizeům nelíbilo. To neznamená, že lidi odsuzoval. Ježíš nejprve vrátil ženě přistiženou při cizoložství její důstojnost (Jan 8,

3–11), osvobodil ji od těch, kdo ji odsuzovali, naplnil ji božskou láskou – a teprve potom řekl: Jdi a nehřeš víc. A jistě ten základní akcent byl na slově „jdi“. Jdi naplněna láskou, žij skutečnou láskou, milosrdnou láskou, kterou jsi zakusila. A v důsledku toho „nehřeš“.

Média často shrnují všechno morální učení pastýřů Církve slovy, že Církev odsuzuje. To není pravda, Církev neodsuzuje, Církev nechává poslední hodnocení člověka Bohu. Když Církev uděluje Boží milosrdenství, vrací člověku důstojnost. Uděluje Boží milost, která uzdravuje a vede na dobrou cestu. Církev musí učit, protože to jí svěřil Kristus. Ale Církev nejen učí, především uděluje Boží milost, která je Božím milosrdenstvím, zdarma dávaným lidem, aby nezabloudili nebo také aby ze své zbloudilosti vyšli.

V čem tedy tkví rozdíl mezi doktrinářstvím a doktrínou?

To není nová otázka a ani odpověď není žádnou nezdravou „novinkou“. V analýze morálních činů – dobrých i zlých – je třeba rozlišit dva podstatné momenty: obecnou teoretickou reflexi, která charakterizuje daný čin, a praktické posouzení daného činu, jak ho činí konkrétní osoba, která stojí před určitým dilematem a jednáním. Při teoretickém rozboru docházíme k obecným, vždy platným zásadám. Každý člověk však rozlišuje a jedná na základě toho, co v dané chvíli vidí. Jinak se na věc dívá chladný, neangažovaný pozorovatel a jinak vidí věc ten, kdo je nucen situaci okamžitě rozhodnout. Svátý Jan Pavel II. v encyklice *Veritatis splendor* (č. 78) připomíná, že na čin osoby je třeba pohlížet z perspektivy člověka, který jej činí, a tedy nejen teoreticky.

K tomu přistupuje ještě další věc: jaká bude na takový čin reakce jednak ze strany kanonického práva, které bere ohled na konkrétní pastorační realie, ale někdy také ze strany státního aparátu, například v podobě trestního řízení. Ale to už je jiná věc.

Když tedy mluvíme například o potratech nebo o situaci opuštěné, zraněné a osamocené matky, nebo o jakémkoli jiném činu, můžeme si klást otázku, jaká bude reakce nejbližšího

kněze. Podá pouze výklad učení, nebo uvidí skutečného člověka s jeho ránami, omezeními a někdy životní zmateností. Doktrinář je ten, kdo nevidí rozdíl mezi teoretickou a praktickou rovinou. Záleží mu více na teoretické dokonalosti než na konkrétním člověku. Proto papež František říká, že věrouka se nemá měnit v kameny, kterými budeme házet po lidech.

Pouhé doprovázení lidí nestačí, nejde jen o to, být k nim vždy vstřícní a milí. Směřujeme totiž ke svatosti a lidé právem od Církve očekávají pomoc a vysvětlení na cestě do věčnosti.

Vraťme se ještě k samotnému textu exhortace, která je výsledkem práce dvou synod. Biskupové z celého světa se dvakrát sjeli do Vatikánu, debatovali nad otázkami současné rodiny a papež nám nyní předkládá své závěrečné poselství po těchto dvou velkých synodách. Jak máme toto jeho poselství číst. Co vy, jako teolog a dominikán, soudíte o textu napsaném papežem-jezuitou?

Připomíná mi to úvahu, kterou jsem slyšel před lety v Krakově. Když prý přijde někdo za jezuitou s nějakým problémem, jezuita ho trpělivě vyslechně, pobeseduje s ním, něco poradí – ale nejdůležitější je, že ho neodmítne. A mezitím se problém sám nějak vyřeší. Kdežto když přijde za dominikánem, ten mu řekne: „To je zajímavý problém, podobný jiným, které jsem prostudoval.“ A přidá k tomu ještě další problémy a celou věc zkomplikuje.

To je samozřejmě karikatura a říkám to jako dominikán – nicméně přesvědčený, že vážný rozbor problému je nesmírně důležitý a osvobozující. A pouhé doprovázení lidí nepostačuje, nejde jen o to, být k nim vždy vstřícní a milí. Směřujeme totiž ke svatosti a lidé právem očekávají od Církve pomoc a vysvětlení na cestě do věčnosti.

Exhortace *Amoris laetitia*, napsaná papežem-jezuitou není výkladem věrouky, ale především pobídkou k doprovázení těch lidí, kteří nějak bloudí v rodinném životě. Právě proto je exhortace tak dlouhá. Jsou to taková vstřícná pastorační povídání, která ukazují otevřenost, blízkost a srdečnost k lidem, včetně těch, jejichž život není v pořádku.

Papež František předkládá obšírnou biblickou reflexi, která je jakýmsi rozvedením evangelijního podání a učení svatého Pavla o lásce. Papež popisuje obtíže manželského a rodinného života v kontextu dnešní situace. Uvědomuje si bolest, jakou lidé někdy prožívají, když se jim život nezdařil. Pohlíží na současné rodiny očima Ježíše a Církve. Všimá si zárodků dobra, které existují i v komplikovaných a neregulérních situacích. Zahlédá touhu po Bohu a pravdivou modlitbu lidí, kterým se život nepovedl. Neodmítá tyto lidi, ale těší je, dává jim praktické rady pro každý den, promlouvá do běžného života, který je potřeba v každé situaci podporovat. A to i tehdy, kdy je člověk daleko od ideálu a nežije svátostnou milostí.

Papež mluví o radosti z lásky i tehdy, kdy nejde o lásku, kterou Duch Svátý rozlévá v našich srdcích skrze milost (Řím 5,5). Papež zve k rozšíření lidských srdcí, aby přijímala všechny: děti, starce i širší okolí, včetně těch, kdo jsou nějak zmatení či zdrčení. Všimá si, že příprava na manželství i doprovázení rodin je výzvou pro celou Církev. A v mnoha zemích je to dnes obtížnější než dříve. Nejen pastýři, ale všichni věřící mají pomáhat rodinám, podporovat ty, kdo jsou v krizi a potřebují pomocnou ruku. Všichni ti, kdo se věnují podpoře rodin, ale i těch, kdo žijí v neregulérních svazcích, mají být nejen svědky Božího milosrdenství, nýbrž ho mají také sami předávat – protože milosrdenství je lékem na lidské rány.

Přeložila Johana Bronková se svolením polské redakce Radia Vaticana

P. Wojciech Giertych OP, polský dominikán, profesor morální teologie, teolog Papežského domu

NEPŘIZPŮSOBUJTE SE TOMUTO SVĚTU

Jaká má být pastorační Církev

Jaké je poslání Církve v dnešním rozkolísaném a nepokojném světě? Co to znamená, že by Církev měla být pastorační? A jak si má udržet nezávislost, tedy být takovou, jakou ji chce mít Bůh, a ne svět?

Víc než kdykoli dřív se dnes volá po tom, aby Církev byla více pastorační. To je správné. Být našimi pastýři je práce duchovních, a kdo by mohl něco namítat proti tomu, aby kněží, biskupové a papežové dělali svou práci?

„Pastýř“ znamená vůdce stáda. Co by měli dělat duchovní pastýři, vidíme na příkladu pastýřů stád, zejména v Bibli. Pastorační církev by tedy měla dávat pozor na své členy, chránit je, živit je a pečovat o ně, udržovat ovčinec, přivádět zpět ty, kdo ztratili cestu, odhánět vlky a medvědy a být připravena obětovat osobní zájmy svých pastýřů – například jejich postavení a reputaci ve světě – ve prospěch stáda.

Co je hlavní

Máme-li toto na paměti, je těžké pochopit, proč by pastorační Církev měla především bourat hranice, zbavovat se vlastní identity, zdůrazňovat otevřenost vůči světu a dialogu s těmi, kdo ji odmítají, a chtít zejména doprovázet lidi na jejich cestě, ať vede kamkoli.

Něco z toho má jistě oprávnění – a Církev má nabízet to, co má, lidem, kteří jsou mimo ni, má k nim mluvit s úctou, poctivě a o podstatných věcech, a pastýři se mají stále zajímat o zbloudilé ovce, které nejeví žádný zájem o návrat do stáda – ale to nemůže být to hlavní. Pro pastýře je tím hlavním dobro stáda, a zejména specifická dobra svěřená Církvi k jeho prospěchu.

Ježíš řekl, že přišel, aby lidé měli život a měli ho v hojnosti. Konkrétněji že jim přišel dát věčný život, který ztotožnil s poznáním Boha. Zdá se tedy, že práci našich pastýřů je pomáhat těm, kdo jsou ochotni akceptovat křesťanské způsoby, aby na tomto světě žili lépe, byli stále blíže Bohu, a tak potom dosáhli věčné blaženosti.

To v zásadě vypadá jako rozvíjení správné orientace vůči Bohu i světu, do něhož nás postavil. Jinými slovy, naši pastýři nám mají pomáhat milovat Boha celým srdcem, celou duší a celou myslí a bližního jako sebe. K úspěchu tohoto projektu jsou evidentně nutné jisté podmínky: zájem o podstatu Boha a člověka,

Foto: Flickr, Lawrence OP (CC BY-NC-ND 2.0)

Nejvyšším zákonem nejsou pro Církev věci tohoto světa, ale Kristus a spása duší. V nepokojných dobách by se měla kolem těchto zásad obzvláště semknout.

aby člověk lépe poznával Boha i své dobro, zájem o síť lidských vztahů, již jsme součástí, aby mohla růst jednota v pravdě a vzájemná láska a špatná komunikace nekazila dobré mravy, a jistý zájem o náš fyzický blahobyt, neboť chudoba a nemoc narušují lidský život.

Vést k pravdě, která osvobozuje

Zdá se tedy, že aby naši pastýři byli pastorační, mají pěstovat teologii Boha,

člověka i společnosti – přibližně v tomto pořadí, neboť takové je pořadí jejich důležitosti a kompetencí Církve – předávat ji lidem a pomáhat jim, aby ji chápali a žili podle ní. Budou-li to dělat, povedou je k pravdě, která je osvobodí, a pomohou jim stát se tím, čím je Bůh chtěl mít a čím doopravdy jsou.

K tomu je třeba úsilí. Pro obyčejného slabého a kolísajícího katolíka je obtížné žít ve světě, který s ním jedná jako se zaměstnancem, spotřebitelem a zákazníkem, jehož je třeba obsloužit, a tedy jako s prostředkem k dosažení politických, společenských a ekonomických cílů mocných zájmových skupin a institucí. Je to ještě mnohem obtížnější, když ho Církev, která by měla být pastorační, ponechá jeho vlastním metodám a (ještě hůře) hledá důvody, aby se sama podřídila těmže cílům, zájmům a institucím. Tato věc se dále zhoršuje v té míře, v níž Církev podřívá instituce, jako je rodina a místní komunitní sítě, které narušují byrokracii a obchod, ale obyčejným lidem umožňují vlastní seberealizaci.

Co by měl běžný katolík dělat

Samozřejmě je jasné, co má běžný katolík v takové situaci dělat. Měl by přestat být slabý a kolísající. Místo toho by se měl postit, modlit, přistupovat ke svátostem, milovat Boha a bližního a stávat se živoucím světcem. Měl by svou situaci chápat jako výzvu a příležitost, podnět k tomu, aby usiloval o svatost se vzrůstající záníceností, šanci ukázat skeptickému světu krásu víry.

Když už jsme u toho, měl by také shodit sedm kilo, pravidelně cvičit, jíst zdravou vyváženou stravu, dodržet všechna svoje novoroční předsevzetí, přestat zbytečně ztrácet čas a dělat mnoho dalších věcí, které mu pravděpodobně všichni zároveň vydrží asi tak den nebo dva.

Všichni víme, oč lépe bychom měli žít a že za svá selhání si můžeme sami. Přesto Církev a společnost u toho obvykle nezmění. Naopak, značně se zajímají o obyčejné lidi, kteří koneckonců tvoří velkou většinu jejich členů – obvykle prakticky všechny, neboť hrdinskou svatost a ctnost ve všech směrech projevuje jen málo lidí.

Dávat lidem to, co je vlastní Církvi

Pastorační Církev by se tedy starala o slabé a kolísající, kteří k ní přesto chtějí patřit. To je celý smysl toho, že máme pastýře. Taková Církev, majíc toto na paměti, by trvala na tom, že musí dávat lidem to, co je specificky její. Hlásala by jasné učení, vyučovala, zajišťovala řádnost katolických škol, vědeckých institucí a publikací a trvala na tom, aby její učitelé akceptovali její nauku. Dávala by dobrý příklad chováním svých kněží a vyžadovala alespoň minimální standardy od každého.

Pokud by se měla starat o životní prostředí, starala by se především o prostředí ke katolickému životu. Chrání instituce a obecně akceptované životní a názorové modely život, včetně života dětí v děloze a lidí blížících se konci života? Respektují a podporují rodiny a sociální síť,

což je koneckonců základní předpoklad sociální spravedlnosti? Vedou mladé lidi k dobrému? Umožňují vydělávat si na živobytí způsobem, který je produktivní, nezahrnuje spolupráci se zlem a ponechává dost času, energie a pozornosti pro další, zásadnější aspekty života?

Kdyby se měla podrobněji zabývat nějakou konkrétní otázkou a uspořádala k tomu například synodu o rodině, zdůrazňovala by především katolickou rodinu a její současné problémy, třeba jak má obstát v době kariérismu, konzumismu, nesezdaných soužití, antikoncepce, jeslí a školek, brzkého nástupu do školy, přetížení médií, genderové ideologie a rodinné politiky, která stále více odmítá akceptovat specifickou a důležitou rodinu jako instituce.

Nejvyšší zákon

Taková Církev a její představitelé by své úsilí nikdy nepodřídili činnosti globálních manažerů, a to ani tehdy, když některé cíle – zabránění hladu a ekologickým katastrofám – jsou společné a jiné, například zdravotní péče, znějí podobně, pokud se formulují dostatečně vážně. Vládcové tohoto světa mají ohromnou

moc, mnohem větší než v minulosti. Chtějí strukturu všech společenských vztahů změnit v souladu s představou, která je v radikálním rozporu s představou katolickou, a úspěch jejich plánů by vedl k něčemu, v čem bychom nikdy nechtěli žít.

Jsme vyzýváni k tomu, abychom byli opatrní jako hadi a bezelstní jako holubice, a kdo večeří s ďáblem, měl by mít hodně dlouhou lžici. Pastorační Církev by si tedy především zachovala nezávislost založenou na jejím vlastním chápání toho, co je pro člověka dobré, starala se málo o svou popularitu v médiích a vůbec o své postavení jakožto účastníka soudobých sociálních projektů. Jejím nejvyšším zákonem nejsou tyto věci, ale Kristus a spása duší. V nepokojných dobách by se měla kolem těchto zásad obzvláště semknout.

James Kalb

<http://www.crisismagazine.com>

Přeložila Lucie Cekotová
(Mezitimulky redakce)

James Kalb, právník a spisovatel žijící v New Yorku, autor *Tyrannie liberalismu*

BYL MOHAMED FALEŠNÝ PROROK?

Patří Mohamed mezi falešné proroky? A pokud ano, znamená to, že islám je falešné náboženství? Je to otázka typu *buď – anebo*.

Mějte se na pozoru před falešnými proroky; přicházejí k vám převlečení za ovce, ale uvnitř jsou draví vlci (Mt 7,15).

Patří mezi „falešné proroky“ i Mohamed? V naší politicky korektní době je to politicky nekorektní otázka, ale díky politické korektnosti je naše doba také vysoce nebezpečná. Jelikož značná část tohoto nebezpečí pramení z náboženství, které Mohamed založil, zdá se rozumné ptát se, jestli byl falešným prorokem. Pokud ano, znamená to, že islám je falešné náboženství? A jestliže jím je, proč katolickí představitelé tak nadšeně hlásají solidaritu s islámem?

Je to otázka typu *buď – anebo*. Buď je pravdivá novozákonní zvěst o Ježíši, nebo je pravdivá zvěst Mohamedova. Protože si vzájemně protirečí, obě pravdivé být nemohou.

V evangeliu zpráve Ježíš rozhodně trvá na tom, že je Synem Božím, a korán rozhodně trvá na tom, že jím není. Četná místa v evangeliu, kde Ježíš ujišťuje o svém božství, patrně znáte. Zde jsou některé pasáže z koránu, které tvrdí opak:

Bůh vskutku je jediným Bohem, On povznesen je nad to, aby měl dítě (4,171).¹ Mesiáš, syn Mariin, není leč posel (5,75). A říkají křesťané: „Mesiáš je syn Boží!“ ...

Nechť Bůh proti nim bojuje! Do jaké lži to upadli! (9,30). A jsou věru nevěřící ti, kdo prohlašují: „Bůh je třetí z trojice“ (5,73).

Ralph Sidway, autor nedávno publikovaného článku k otázce „stejného Boha“,² uvádí tento typ rozhodování „*buď – anebo*“ ve správné perspektivě: „Už na základě těchto stručných příkladů je jasné, že křesťanství a islám nemožno pocházet ze stejného zdroje, k čemuž otázka, zda obě náboženství mají téhož Boha, nakonec nevyhnutelně vede. Při vši úctě, když se zamyslíme nad tvrzením obou náboženství, že pramení z Božeho sebezjevení, je jasné, že Alláh islámu

přímo odporuje, a to charakteristicky razantně, zjevení křesťanského Boha. Také Ježíšovo důrazné svědectví o sobě samém vylučuje jakékoli alternativní zjevení, pokud jde o Boží podstatu.“

Autor koránu tedy jednoznačně odmítá křesťanskou víru v Nejsvětější Trojici. Navíc prohlašuje, že „se dotkne... trest bolestný“ těch, kdo trvají na tom, že „Bůh je třetí z trojice“ (5,73). Jak říká Sidway: „Alláh je v těchto odsouzeních křesťanského dogmatu tak důrazný, až to lze pokládat za něco, čemu říkám ‚teologický džihád‘.“

Ježíš v koránu

Proč tolik vehemence? Mám na to vlastní teorii. Jak jsem napsal před několika lety: „Když Mohamed uvedl Ježíše v koránu, mělo to za cíl znevěhodnit křesťanské tvrzení, že je Bohem, aby se tím zdůraznil Mohamedův nárok na to, že je prorokem.“ Jinými slovy: „Jestliže Kristus je tím, co o něm tvrdí křesťané, pak už vůbec není potřeba jiný prorok nebo jiné zjevení.“

Mohamed si tedy vytvořil vlastní verzi Ježíše – takovou, která snižuje jeho význam. Ježíšovi je v podstatě přičtena role Jana Křtitele: musí se umenšit, aby Mohamed mohl růst. V koránu hraje Ježíš relativně bezvýznamnou roli. Občas je uveden na scénu, aby něco potvrdil, a ihned zase odstraněn. Mohamed úspěšně přesvědčuje své publikum, že tento nemastný neslaný Ježíš nemůže být Bohem. Problém je, že jeho Ježíš je vykreslen tak uboze, tak postrádá pravdivost a individualitu, že je těžké uvěřit i v jeho lidství. Vypadá spíše jako hlas bez těla než jako osoba.

Dvě různá zjevení od téhož Boha?

Avšak ať byla Mohamedova motivace jakákoli, faktem je, že Ježíš evangelií a Ježíš koránu si vzájemně odporují. Jak by mohla obě zjevení pocházet od téhož Boha? Je-li Kristus Bůh, pak je líčení koránu falešné a Mohamed je falešný prorok.

Takto vysloveno to může znít tvrdě. A budete-li chodit a říkat takové věci, patrně vás nepozvou na příští mezináboženské setkání ve vaší farnosti. Ale tak to je. Jedinou alternativou je říkat, že Mohamed je pravý prorok. Opravdu chcete jít touto cestou?

Připouštím, že můžeme vyčarovat jinou alternativu. Mohli bychom říci, že Mohamed byl jakýs takýs prorok: v něčem měl pravdu a v něčem ne, byl součástí abrahámovské tradice víry a tak dále a tak podobně. Je samozřejmě pravda, že Mohamed některé věci chápal správně. Nezdá se však, že by Nový zákon připouštěl nějakou kompromisní pozici ve stylu napůl pravda – napůl omyl, pokud jde o Kristovo božství.

Ústřední bod křesťanství – víra v Ježíše jakožto Syna Božího – je z islámského hlediska hřích. A to ne nějaký ledajaký, nýbrž nejhorší možný hřích.

Maria a Ježíš (Perská miniatura). Foto: Wikipedia

Islám popírá křesťanství

Je Alláh, který údajně napsal korán, tentýž Bůh, který se zjevil ve Vtělení? Sidway nám připomíná dvě pasáže z 1. listu svatého apoštola Jana: *Kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Mesiáš? To je antikrist, kdo popírá Otce i Syna. Kdo popírá Syna, nemá ani Otce. Kdo vyznává Syna, má také Otce* (1 Jan 2,22–23). *Milovaní, každému duchu nevěřte, ale zkoumejte duchy, zdali jsou z Boha; vždyť je ve světě mnoho lžíproroků. Ducha Božího poznáte*

takto: každý duch, který vyznává, že Ježíš přišel jako Mesiáš v těle, je z Boha; ale žádný duch, který Ježíše nevyznává, není z Boha. To je duch antikristův, o němž jste slyšeli, že má přijít, a už teď je na světě (1 Jan 4,1–3).

Podle Jana duch antikristův popírá Syna. Ale islám Syna nejen popírá – označuje víru v Syna za hřích, a to ne za ledajaký, nýbrž za nejhorší ze všech možných hříchů, širk (hřích přidružení společníků k Bohu). Ústřední bod křesťanské víry je tedy z islámského hlediska největší představitelný hřích.

Lze argumentovat, že ani jiná náboženství neuznávají Kristovo Boží synovství. Je tu ale rozdíl. I když například židé nevěří v Kristovo božství, není to – ze zřejmých chronologických důvodů – součástí zjevení Židům a popření Kristova božství není hlavním dogmatem judaismu. Na druhé straně „zjevení“ Mohamedovi přišlo šest set let po Kristově narození a popření Ježíšova Božího synovství je jedním z jeho základních poselství. Jak píše Joel Richardson v knize *The Islamic Antichrist: I když existuje mnoho náboženství a náboženských systémů, které nesouhlasí s naukou křesťanství ... jedině islám plní úlohu náboženství, které existuje proto, aby popřelo základy křesťanské víry.*

Idylický sen o spojenectví

Důkazy z Písma lze těžko sladit s představou, která je v současné době v módě, totiž že křesťanství a islám jsou blízcí bratřanci. Ještě těžší je uvést je do souladu s představou, že věříme v téhož Boha a uctíváme téhož Ježíše.

Ale je opravdu nutné jítit staré rány? Není lepší zdůrazňovat věci, které nás spojují, než ty, které nás rozdělují? Když otcové Koncilu v prohlášení o poměru Církve k nekřesťanským náboženstvím *Nostra aetate* komentovali vztah k mus-

¹ Všechny překlady koránu v tomto článku byly převzaty z <https://www.koranoislam.cz> – pozn. překl.

² Viz <http://www.jihadwatch.org/2016/01/the-same-god-question-part-2>

³ RICHARDSON, Joel. *The Islamic Antichrist: the shocking truth about the real nature of the Beast*. 2nd ed. Los Angeles, CA: WND Books, 2009.

limům, vyzývali všechny, aby zapoměli na „rozepře a nepřátelství“ minulosti. Neměli bychom dbát jejich rad?

Jak hluboko v minulosti ale leží „rozepře a nepřátelství“, které zmiňuje *Nostri aetate*? Jsou s námi doposud. A co je zdrojem těchto nepřátelství, ne-li to, že křesťané odmítli a stále odmítají přijmout zjevení daná Mohamedovi? Z islámského pohledu si křesťané, kteří setrvávají v nevěře, zaslouží „trest bolestný“, který následuje.

„Mějte se na pozoru před falešnými proroky; ... uvnitř jsou draví vlci.“ „Dravý“ se nepochybně jeví jako Mohamedův výstižný popis. I když není známo, kolik lidí přesně zabil během šíření islámu, ví se, že při jedné příležitosti řídil stěti šesti set až devíti set zajatých mužů. Zdá se, že „dravý“ se hodí i na většinu jeho následovníků. Čtrnáct set let dějin islámu je

z velké části vyplněno dobýváním a zotročování. Podle jednoho odhadu bylo ve jménu Alláha zabito asi 170 miliónů lidí, což z islámu dělá zdaleka největší vražednou sílu v historii.

Je tedy dobrý důvod bát se falešných proroků. Katolíci mají rovněž dobrý důvod k tomu, aby přehodnotili zjednodušující a nebezpečně zavádějící představu, že muslimové a křesťané sdílejí stejná přesvědčení a hodnoty.

Je jistě pochopitelné, že si mnozí katolíci mohou myslet, že křesťanství a islám jsou větší spojenci, než tomu ve skutečnosti je. Islám nesporně jeví jistou povrchní podobnost s katolicismem. Muslimové se denně modlí, zdůrazňují zdrženlivost, jejich duchovní nosí dlouhá roucha, jezdí na poutě na svatá místa a jejich mešity jsou často krásné budovy, které vyjadřují atmosféru hluboké spi-

rituality. Islám má navíc často ve svém panteonu proroků místo i pro Ježíše.

Nic z toho však nepopírá fakt, že islám je založen na falešném zjevení. Když Kristus varoval před falešnými proroky, řekl: „Poznáte je po ovoci“ – ne podle toho, jak vypadají. Varování by koneckonců nebylo třeba, kdyby se vlci nepřevlékali za ovce. Příliš mnoho katolíků a příliš mnoho jejich pastýřů bohužel žije v idyllickém snu, který se myšlenkami na vlky a falešné proroky nikdy nezaobírá.

William Kilpatrick

<http://www.crisismagazine.com>

Přeložila Lucie Cekotová
(Mezitimulky redakce)

William Kilpatrick,
psycholog, pedagog,
publicista, dříve profesor
na Boston College

POSVÁTNOST MANŽELSTVÍ: POUČENÍ OD POHANŮ

Když média vloni v květnu nepravdivě citovala kardinála Raymonda Burkea, který měl podle nich říci, že Irové jsou „horší“ než pohané, protože v referendu schválili uznání homosexuálních „manželství“, promeškala tím příležitost dát svým čtenářům cenné poučení z historie. To, co pan kardinál *skutečně* řekl – to jest že „pohané sice možná tolerovali homosexuální chování, ale nikdy si netroufli prohlásit je za manželství“ –, je naprosto pravdivé. Řekové a Římané nejenže právo platné manželství omezovali na smlouvu mezi mužem a ženou, ale od ostatních starověkých kultur se odlišovali také tím, že jako jedinou platnou formu manželství prosazovali monogamii.

Význam poznámky kardinála Burkea se s plnou silou připomněl, když italský senát nedávno schválil zákon, který stejnopohlavním párům poskytuje právní status. Vrcholem ironie je to, že k tomu došlo jen několik dnů před starořímským svátkem, který se nazýval *Matronalia*,

kdy pohané prosili bohyni Juno o šťastná manželství, plodnost, zdravá těhotenství a bezpečné porody.

Ve skutečnosti se stáváme pohanštější než pohané.

Svátek *Matronalia* se konal 1. března, v první den římského kalendáře. Ženy kráčely ve slavnostním procesí do chrámu Junony Luciny na Esquilinu, kde přinášely oběti za zpěvu *tu nobis lucem, Lucina, dedisti... tu vota parturientis ades* (ty jsi nám dala světlo, Lucino... ty vyslyšíš prosby žen, které se chystají rodit). Měly na sobě volné šaty a nechávaly si rozpuštěné vlasy, aby se „otevřely“ božské moci, která jim umožní otěhotnět nebo, jak píše Ovidius (*Fasti*, III), jestliže již byly těhotné, pomůžou jim při porodu:

Siqua tamen gravida est, resoluta crine precetur / ut solvat partus molliter illa suos. (Ta, která je těhotná, ať se modlí s rozpuštěnými vlasy, / aby jí Juno usnadnila porod.)

Podle Ovidia byl jedním z počátků tohoto svátku zásah Sabineek, které chtěly zabránit válce mezi Římany a jejich sousedy o právo na *conubium*, neboli sňatky mezi kmeny. Zjednodušeně řečeno, Římané potřebovali mít více dětí a k tomu byly nutné ženy. Sabinky se ocitly mezi loajalitou ke svým otcům a loajalitou k budoucím manželům, přičemž v zásadě byly na straně manželů, neboť se rozhodly pro mateřství i za cenu rizika, že ztratí otce. Naštěstí byly jejich prosby vyslyšeny, manželé s tchány se objali a smířili, čímž připravili cestu budoucí republice:

Tela viris animique cadunt, gladiisque remotis / dant soceri generis accipiuntque manus. (Mužové opouštějí svůj hněv, spouštějí kopí, vracejí meče do pochvy / a podávají ruku svým tchánům.)

Pro nás je obtížné pochopit, jaký význam pro sociální stabilitu starověkého světa mělo manželství a jak klíčové bylo potomstvo pro budoucnost národa. Pro lidi ve starověku byla mnohem důležitější

mezigenerační pouta, jak ilustruje Vergiliův Aeneas, který neoddělitelně spojuje osud svého otce Anchísa a svého syna Ascania se svým vlastním. Zuřivá bitva, kterou Aeneas nakonec svede proti Turnovi, je samozřejmě o nevěstu, Lavinii, neboť manželství s ní je jedinou zárukou míru a stability mezi znepřátelenými rody.

I když křesťané mluví o „posvátnosti“ manželství, často proto, aby svůj pohled odlišili od pohledu zbytku světa, pohané manželství nepovažovali za „posvátné“ o nic méně. Tím se samozřejmě nepopírá změna významu manželství, kterou přinesl Kristus, a jeho povýšení na svátost, je to ale důkaz toho, že manželství mezi mužem a ženou a nakonec i sama monogamie jsou obsaženy v přirozeném právu. Rozvod je samozřejmě něco jiného: ve starověkém Římě byl legální a aristokraté ho často využívali; tato praxe je odlišovala od jejich křesťanských současníků.

Význam plození v manželství dokládá starořímský zvyk pokládat manželství za „dokonané“, teprve když manželka porodila první dítě a tím zpečetila své mateřství (od té doby byla nazývána *mater*) a ukončila panenství (už se jí neříkalo *virgo*).

Důležitost plození dále zdůrazňují opatření Caesara Augusta, která měla pozvednout nebezpečně upadající porodnost mezi urozenými. *Ius trium libe-*

rorum, zvláštní práva a privilegia udělovaná manželům, kteří měli nejméně tři syny, je naprostým protikladem drakonické čínské „politiky jednoho dítěte“.

U pohanů přirozenost určovala právní status manželství. Dnes jde o naprostý opak. Nejprve určíme právní status manželství a teprve potom se staráme o postavení „dětí“. Odstranění norem umožňují-

**Pohanská společnost
zakotvila heterosexuální,
monogamní manželství.
Takzvaně křesťanská
společnost se ho pomalu
vzdává – často ve jménu
tolerance a lásky.**

cích legální adopci dětí homosexuálními páry z návrhu zákona – což pochválila italská biskupská konference – ve skutečnosti vedlo ke kompromisu, jehož bylo zapotřebí ke schválení návrhu zákona o stejnopohlavních svazcích v horní komoře italského parlamentu, jejíž sídlo se nachází jen kousek cesty pěšky od místa, kde kdysi stával chrám Junony Luciny.

Nyní však stojí na Esquilinu jiný chrám: kostel Panny Marie Větší, jedna

ze čtyř hlavních římských bazilik, prastarý architektonický klenot zasvěcený Panně Marii Sněžné. Stěží je náhodné, že první den křesťanského nového roku je zasvěcen Matce Boží, když první den římského nového roku patřil Martově matce, Vulkánovi a Minervě.

Mariina svatyně na Esquilinu nahradila Junoninu jako připomínka vítězství křesťanství nad pohanstvím ve velkém oblouku historie. Nedávno schválený italský zákon nás však nutí znovu uvažovat o cenném poučení z dějin, které nám dal kardinál Burke. Pohanská společnost dokázala ve svých posvátných zákonech zakotvit heterosexuální, monogamní manželství. Takzvaně křesťanská společnost nejen opouští heterosexualitu manželství, ale je na nejlepší cestě k tomu, že opustí i monogamii – často pod praporem „křesťanského“ soucitu, tolerance a lásky.

Možná jsou kalendy březnové skvělou dobou pro slavnostní procesí do chrámu Panny Marie Větší...

Mons. Daniel B. Gallagher

<http://www.crisismagazine.com>

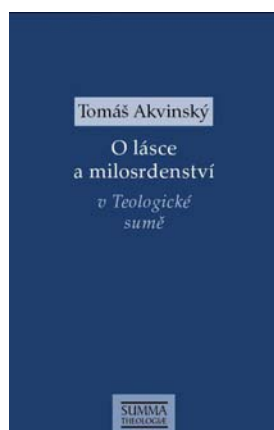
Přeložila Lucie Cekotová

Mons. Daniel B. Gallagher, doktorand v oboru filosofie na Papežské gregoriánské univerzitě

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

Krystal OP, nakladatelství teologické a filosofické literatury, Husova 8, I 10 00 Praha I
tel.: 224 218 440, e-mail: krystalop@volny.cz, on-line knihkupectví: <http://www.krystal.op.cz>

Tomáš Akvinský: O lásce a milosrdenství v Teologické sumě

V roce zasvěceném Božím milosrdenství bychom se měli také ptát po našem lidském milosrdenství, vždyť i my máme být milosrdní, jako je milosrdný náš nebeský Otec. Přestože se láska (a milosrdenství jako její účinek) často chápe jako protiklad rozumu, svatý Tomáš ukazuje, že je tomu právě naopak – láska je vrcholným projevem rozumové přirozenosti. Brož., 236 str., 275 Kč

Jiří Pavlík: Svatý Jan Chrysostomos – Povzbuzení pronásledovaným

Jan Chrysostomos, neplodnější autor řecky hovořící starověké církve a konstantinopolský patriarcha, se na sklonku svého života ocitl ve vyhnanství. Zde začal rozvíjet bohaté korespondenční styky se svými přáteli a vlivnými osobami tehdejších světských i církevních kruhů. Na samý závěr života sepsal pro své pronásledované přátele také dva rozsáhlejší spisy, které se zamýšlejí nad utrpením. Oba tyto spisy jsou v knize představeny v českém překladu s podrobným literárním a teologickým úvodem Jiřího Pavlíka. Brož., 206 str., 249 Kč

Jak to vidí Fabrice Hadjadj

O libertinské tyranii

Zdá se, že pole našich možností je neomezené. Bez ustání se omílá „otevřenost“ a „svoboda“, ale jakmile dojde k odchýlení od nevyslovené normy, nastupuje cenzura, roubík a lynč.

Člověk vynalezl prostředek, jak držet svého „nejlepšího přítele“ stále u sebe a ovládat jej, aniž by musel budovat oplocení nebo mít po ruce hůl. Je to speciální elektroobojek, který si milovník psů může objednat přes internet. Tento obojek nemá žádné vodítko, stačí jej nasadit na krk svému psu a potom zapnout dálkový ovladač, který má dosah 32 metrů. Návod k použití praví: „Pokud se váš pes přiblíží k mezní hranici, obojek vyšle akustický signál. Pokud se pokusí hranici překonat, vyšle obojek vibrační a nakonec elektrostatický impuls, který psa zkoriguje.“ Lze si koupit i takzvaný protištěkáč obojek, který vysílá ultrazvukové signály od krátkodobých a slabých až po dlouhodobé a silné. Existuje také výcvikový obojek, který používá statickou korekci, a je určen pro velká a tvrdohlavá psí plemena. Prodejce nabízí elektrostatický šok s osmnácti polohovou stupnicí intenzity, takže váš věrný přítel bude řízen digitálně jako autíčko na dálkové ovládání.

Bylo by možno mluvit dlouze o této touze ovládat a kontrolovat, umožňující pánovi, že nemusí zvyšovat hlas či brát do ruky hůl. Stačí pouze tisknout tlačítka nebo naprogramovat funkci. Budu mluvit jen o elektronickém obojku, který brání psovi v útěku. Připomnělo mi to opojivá sedmdesátá léta, kdy se mluvilo o boře-

ni zdí a rušení hranic. Zdá se mi, že je to dokonalý obraz toho, co by bylo možno nazvat libertinskou tyranii. Nacházíme se totiž v situaci, jež se podobá situaci psa, který je vybaven elektronickým obojkem. Žádné ohrazení, žádné překážky, žádná bílá čára. Zdá se, že pole možností je neomezené. Avšak náhle a bez jakéhokoli fyzického odporu, kdy se zdá, že je všechno dovoleno, jsme nečekaně zastaveni násilím, které působí tiše bez jakékoli zjevnosti. Ubohé zvíře může záhy zcela pochopitelně propadnout úzkostnému stavu. Cítí hrozbu, avšak nevidí ji odnikud přicházet, takže má dojem, že je všude. Někteří pejskaři to kompenzují takzvaným antistresovým obojkem pro nervózní a stresované psy. Obojek pak rozptyluje uklidňující feromony.

Takto se bez ustání omílá „otevřenost“ a „svoboda“, ale zároveň cenzura, roubík a lynč, jakmile dojde k odchýlení od nevyslovené normy, která se nesdělují kabelem, nýbrž neviditelným vlněním z centrální antény. Existuje mnoho způsobů, jak si toho všimnout.

První se týká nemožnosti vymanit se z určitého tabu. Sotva je něco dovoleno, je zakázáno něco jiného, co leckdy bylo lepší než to, co bylo nyní zpřístupněno. Například v prostředí pornografické subkultury, ale také v kruzích propaga-

jících interrupce je velmi těžké nešokovat lidi pozitivní zmínkou o panenství. Zrudnou pokryteckou zlostí a vzkypí jako staří puritáni.

Druhým signálem umožňujícím zaznamenat tento stav je pojitko mezi neomezenou svobodou a terorem. Jakmile je totiž tato svoboda uplatňována někým jiným, mění se v hrozbu. Proto libertini žijí v neustálé úzkosti z návratu „fašismu“ či „totalitarismu“, jež nepřestávají všude pranýřovat na základě svého pojetí svobody, která je neustále připravena obrátit se proti nim samotným (Hitler ostatně dostal plnou moc tím nejdemokratičtějším způsobem).

Třetí signál odkazuje ke *Skleněné kleci*, jak nazývá americký autor Nicolas Carr internetovou síť. My sami jsme těmi, kdo používají dálkové ovládání a nosí elektronický obojek. Celý svět se nám otevírá před očima prostřednictvím našich Windows, ale svého souseda nevnímáme. Klikneme a malá, žadonící a právě stažená ikonka nás vybízí, abychom šli dál. S lítostí si můžeme nechat zdát o starých dobrých ohrazeních a bariérách.

Fabrice Hadjadj
Avvenire 17. dubna 2016
Přeložil P. Milan Glaser SJ
Radio Vaticana

RC MONITOR SI MŮŽETE OBJEDNAT NA ADRESE: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, e-mail: redakce@rcmonitor.cz.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

PSČ:

E-mail:

Počet výtisků:

Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou přibližně 24 Kč, což za rok činí 576 Kč. Periodikum je distribuováno zdarma a jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí.

Letem světem

Polsko slaví 1050. výročí christianizace. V Rudach se nedávno uskutečnil zajímavý Misijní kongres, na kterém vystoupil také Jan Stanisław Hou Yongwang, čínský kněz, který prošel studiem a formací v Polsku, a povyprávěl, jak se žije v Číně: „Chcívám povědět, jak to vypadá s Církví v Číně a také s mojí rodinou. Máme takzvanou podzemní církev, které jsem součástí. Často se mě ptají, jak vypadá pronásledování. Dám příklad: předtím, než jsem odešel studovat do Polska, můj biskup zemřel ve vězení. Bylo mu sedmdesát let a více než pětáct let byl uvězněn. Jak umřel? Nevíme. Po smrti bylo jeho tělo spáleno v krematoriu. To bylo roku 2007, od té doby nemáme nového biskupa, protože stát nám to odmítá umožnit... **V mé diecézi bylo ve vězení 70 % všech kněží. Někteří přes deset, patnáct let.** Ale dnes už nevězní kněze, jen biskupové mají problémy a jsou pod přísnou kontrolou. Když se blíží svátky – Vánoce nebo Velikonoce – stát zve kněze na tzv. týdenní čaj. Shromáždí je a zavře na týden v hotelu, aby nemohli s věřícími slavit. Nakonec i laici jsou pronásledováni. Například můj pradědeček, který jako první z rodiny i vesnice přijal křest. Byl zabit komunisty během takzvané kulturní revoluce roku 1974 za svou víru, jako mučedník. Rodiče i prarodiče pak byli ve vězení. O to jsem se chtěl s vámi podělit. Bůh vám žehnej a prosím, modlete za pronásledované biskupy, kněze i věřící v Číně.“

Státní sekretář Svatého stolce kardinál Pietro Parolin u příležitosti 92. Dne katolické univerzity v Itálii zaslal dopis kardinálu Angelu Scolovi, milánskému arcibiskupovi. Ve svém dopise píše o všudypřítomné a naléhavé potřebě obnovit dialog mezi nadčasovou pravdou a současnou kulturou. **„Pokud nebudeme sledovat základní hodnoty – pravdu, dobro, spravedlnost a mír, nebudeme moci čelit silným impulsům směřujícím k materialismu a vědeckému**

Koláž: mimi

pozitivismu, jež se zdají být dominantními koordinátami, podle nichž se orientuje kultura a společnost naší doby.“ Dále poznamenává, že „klíčovým prvkem katolického vzdělávání je schopnost vytvářet a podpořovat ducha služby“. K tomu by bylo žádoucí ještě dodat něco, co zmínil David Petrla v komentáři pro českou sekci Radia Vaticana v únoru 2010: „Je třeba říci, že církevní škola, kterou nerozeznáte od státní, je k ničemu. Církevní školství není charita! Tou

by bylo jen tehdy, kdybychom u nás měli negramotnost, protože zde však nevzdělanost nikomu nehrozí, má církevní školství smysl jen jako apoštolát.“

Daniel Kaiser z *Týdeníku Echo* publikoval zajímavý a velmi podnětný rozhovor s poznaňským arcibiskupem a předsedou polské biskupské konference Stanisławem Gądeckim. Dával mu i dosti záludné otázky, ale o to krásnější byly odpovědi. Tak např.: **Není to v dnešním světě, kdy se i velká část katolíků rozvede, holá nutnost, aby se vaše Církev přizpůsobila životu a neodpírala tolika lidem přijímání?** – Ovšemže i mezi katolíky je hodně rozvodů, nicméně společenské poměry přeci nemohou podkopat evangelium. „Církev nemůže belhat za davem, dav musí následovat Církev, stejně jako nechodí pastýř za ovce, ale ovce mají následovat pastýře. To je Kristovo pravidlo. (!!!) My chápeme, že lidé jsou dnes slabší, že se častěji rozvádějí, protože je pro ně těžší přinášet oběti i v rodinném životě. Ovšem Kristus vypráví podobenství o zatloulané ovci. Úkolem Církve není smířit se s tím, že se ovce zaběhla, že si řekneme: Zaběhla se, ať zhyne, nashle. Ne, úkolem Církve je hledat tu ovci tak dlouho, až se najde, a rozhodně se jí nemstít za to, že selhala. Milosrdenství pro zbloudilé. Na druhou stranu jsem přesvědčen, že není možné vytvářet dojem, jako by se nic nestalo tam, kde se něco stalo.“

-zd-

- 15. 5. Ne Slavnost Seslání Ducha Svatého**
Sk 2,1–11, Žl 104, Řím 8,8–17, Jan 14,15–16, 23b–26
- 16. 5. Po Svátek sv. Jana Nepomuckého, kněze a mučedníka**
Řím 8,31b–39, Žl 69, Mt 10,17–22
- 17. 5. Út sv. Paschal Baylon, laický bratr OFMDic**
Jak 4,1–10, Žl 55, Mk 9,30–37
- 18. 5. St sv. Jan I., papež a mučedník**
Jak 4,13–17, Žl 49, Mk 9,38–40
- 19. 5. Čt sv. Petr Celestýn, papež**
Jak 5,1–6, Žl 49, Mk 9,41–50
- 20. 5. Pá sv. Klement M. Hofbauer, sv. Bernardin Sienský**
Jak 5,9–12, Žl 103, Mk 10,1–12
- 21. 5. So bl. Hyacint Maria Cormier OP, kněz**
Jak 5,13–20, Žl 141, Mk 10,13–16

- 22. 5. Ne Slavnost Nejsvětější Trojice**
Př 8,22–31, Žl 8, Řím 5,1–5, Jan 16,12–15
- 23. 5. Po sv. Jan Křtitel de Rossi, kněz**
I Petr 1,3–9, Žl 111, Mk 10,17–27
- 24. 5. Út sv. Vincent Lerinský, opat**
I Petr 1,10–16, Žl 98, Mk 10,28–31
- 25. 5. St sv. Beda Ctihodný, sv. Marie Magdaléna de Pazzi**
I Petr 1,18–25, Žl 147, Mk 10,32–45
- 26. 5. Čt Slavnost Těla a krve Páně**
Gn 14,18–20, Žl 110, I Kor 11,23–26, Lk 9,11b–17
- 27. 5. Pá sv. Augustin z Canterbury, biskup**
I Petr 4,7–13, Žl 96, Mk 11,1–25
- 28. 5. So sv. Emil, mučedník**
Jud 17,20b–25, Žl 63, Mk 11,27–33

Res Claritatis MONITOR – publicistický čtrnáctideník, vydává Res Claritatis. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474. Adresa redakce: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010. Šéfredaktor: Zdeňka Rybová. Výkonný redaktor: Mgr. Dagmar Kopecká. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D., fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP, Ing. Josef Mudra, Mgr. Radim Ucháč, Mgr. Ondřej Vaněček. Teologický poradce: fr. Mgr. Pavel M. Mayer OP. Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.: arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.